

INTERCULTUREEL BEMIDDELAARS VIEREN 25-JARIG BESTAAN

Op 19 mei werd het 25-jarig jubileum van de Interculturele bemiddelaars in het ZOL gevierd met een symposium. Het begon allemaal in 1992 toen Ayse Yildiz als eerste intercultureel bemiddelaar in het ZOL aan de slag ging. Intussen zijn er zes interculturele bemiddelaars actief voor drie doelgroepen namelijk de Turkse, de Marokkaanse en de Italiaanse gemeenschap.

Zo'n 35 medewerkers en externe betrokkenen volgden de toespraken van gynaecologe dr. Caroline Van Holsbeke, verpleegkundig-paramedisch directeur Kurt Surmont, RIZIV directeur-generaal Ri De Ridder, celverantwoordelijke interculturele bemiddeling van de FOD Volksgezondheid Hans Verrept en minister van Welzijn Jo Vandeurzen. Het improvisatieduo 'KuBaret' zorgde voor vrolijke intermezzo's.

Het was Ri De Ridder, toen nog huisarts, die in zijn praktijk in Gent als eerste op de prop-pen kwam met het voorstel om intercultureel bemiddelaars in te schakelen voor de anderstalige patiënten die in ongezonde situaties leefden. Niet veel later, in 1992 om precies te zijn, is Ayse Yildiz na haar stage gestart als eerste intercultureel bemiddelaar in het Sint-Jansziekenhuis.

Olievlekprincipe

De interculturele bemiddelaars, ICB's noemen ze zichzelf, zijn de afgelopen jaren een onmisbare schakel geworden in de werking van het ziekenhuis. "Ik vergelijk dit vaak met het olievlekprincipe. Klein starten en zich zo stilaan zichtbaar maken bij de bevolking bin-

V.l.n.r. Mosè Piazza, Tina Costarella, Jo Vandeurzen, Ayse Yildiz en Gülsen Cicek

nen en buiten het ziekenhuis", zegt verpleegkundig-paramedisch directeur Kurt Surmont. "Genk telt 66.000 inwoners met 107 verschillende nationaliteiten. Dan is het niet verwonderlijk dat er ondertussen in het ZOL zes intercultureel bemiddelaars aangesteld zijn: twee Italiaanse, één Marokkaanse en drie Turkse. "Maar liefst 53 procent van de Genkenaren is van niet-Belgische origine. 18 procent komt uit Zuid-Europa en nog eens dat aantal is afkomstig uit Turkije", verklaart Surmont.

Kerntaken

De ICB's kennen de cultuur en bijhorende gewoonten van de patiënt en nemen actief deel aan het gesprek. Zij werken binnen de dienst Patiëntenbegeleiding en voeren zes kerntaken uit: voorlichting geven aan patiënten, hulpverleners opleiden en inlichten over hoe met cultuurverschillen om

te gaan, tolken, een brugfunctie vervullen tussen patiënt en hulpverlener, overleggen met de zorgverlener en het regelen van tolken voor andere talen dan het Turks, Italiaans of Marokkaans.

Culturele verschillen

Op de dienst Gynaecologie wordt er regelmatig een ICB ingeschakeld. De culturele verschillen zorgen wel eens voor misverstanden bij zowel arts als patiënt. Gynaecologe dr. Van Holsbeke heeft zich de afgelopen jaren dan ook verdiept in literatuur over culturele verschillen binnen bepaalde thema's zoals menstruatie, ziektebeleving, anticonceptie en abortus. "Je vormt je ander beeld eens je de visie van een cultuur over een bepaald thema kent", aldus dr. Van Holsbeke.

"Zo is het al eens voorgevallen dat een vrouw

van Turkse origine een vrucht droeg met een zware afwijking. Vermits abortus verboden is binnen de islam, kon de patiënte niet anders dan de zwangerschap uitdragen, bevallen en de dag van de geboorte afscheid nemen van een voldragen baby."

Een ander voorbeeld dat dokter Van Holsbeke aanhaalde betreft de ziektebeleving binnen de islamitische cultuur. "Men is ervan overtuigd dat ziekte enkel lichamelijk is en dat een ziek persoon schuldig is aan zijn eigen ziekte. Zo werd bij een 35-jarige kersverse moeder van Turkse origine borstkanker vastgesteld. Zij moest niet enkel zorgen voor haar zuigeling en dit slechte nieuws verwerken, maar ook nog eens omgaan met de talrijke verwijten van vrienden en familieleden."

Brugfiguur

"Zelf ben ik een voorstander van interculturele bemiddeling. Een ICB is objectief, neutraal en vertaalt correct. Zij of hij vormt een brugfiguur tussen de patiënt en arts. Dit in tegenstelling tot een kennis of familie die tolkt", vertelt dr. Van Holsbeke. "Soms zijn het jonge kinderen die tolken voor hun ouder. Het kan gaan om delicate onderwerpen die emotioneel belastend zijn. Het kind begrijpt vaak niet alles en verwerft een machtspositie terwijl de ouder een hulpeloze rol aanneemt."

Coördinator Hans Verrept vergelijkt de intercultureel bemiddelaars met mijnwerkers die allerlei informatie naar boven halen. Minister Jo Vandeurzen benadrukt dat via diezelfde bemiddelaars de zorg voor iedereen toegankelijk wordt, ongeacht de etnische afkomst. "Jullie doen het fantastisch! Ik denk dat jullie voor veel mensen op cruciale momenten heel erg belangrijk zijn. Een welgemeende dankjewel daarvoor!", besluit Vandeurzen.

Kurt Surmont, verpleegkundig-paramedisch directeur

Dr. Caroline Van Holsbeke, gynaecoloog